

Національний
банк України

Зустріч з представниками страхового ринку з питань, пов'язаних з авторизацією страхових посередників

Департамент методології регулювання
діяльності небанківських фінансових установ

Департамент ліцензування

м. Київ, 1 травня 2025

Ця презентація підготовлена виключно з метою ознайомлення з попередньою позицією по окремим питанням, пов'язаним з авторизацією страхових посередників. Жодну інформацію, зазначену у цій презентації, не слід розглядати як офіційне роз'яснення або офіційну позицію з боку Національного банку України.

Особливості авторизації страхових посередників

Законом про страхування та Положенням про авторизацію страхових посередників № 2 передбачено, що особи, які мають намір надавати посередницькі послуги, зобов'язані привести свою діяльність у відповідність встановленим вимогам та зареєструватися в Реєстрі страхових посередників **до 31.03.2025**

Страховики перевіряють відповідність страхового агента / додаткового страхового агента / субагента встановленим законодавством вимогам та **реєструють** таких посередників в Реєстрі страхових посередників

Страховики можуть передати повноваження страховому агенту щодо реєстрації його субагента в Реєстрі страхових посередників

НБУ перевіряє та реєструє в Реєстрі страхових посередників **страхових та/або перестрахових брокерів**, при цьому виключає інформацію про діючих брокерів з державного реєстру страхових та перестрахових брокерів

НБУ здійснює контроль за відповідністю діяльності страхових посередників та страховиків встановлених Законом про страхування вимог до реалізації страхових та/або перестрахових продуктів з **01.04.2025**

Перехідний період функціонування Реєстру страхових посередників

Реєстр страхових посередників
працює в обмеженому (тестовому) режимі

Реєстр страхових посередників
працює в повноцінному режимі

обмежений обсяг
інформації про страхового
посередника в Реєстрі
страхових посередників

"поля обов'язкові"
для заповнення

**"необов'язкові для
заповнення" поля***
*можуть бути заповнені
після впровадження КСЗІ

03.01.2025

01.04.2025

запровадження
КСЗІ

3 місяці

НБУ

- **не розглядає** внесення інформації до Реєстру страхових посередників у неповному обсязі* як **порушення** умов авторизації страхових посередників

**з урахуванням обмежень, визначених у пункті 22 Постанови, та реалізованих технічних можливостей Реєстру*

- **розміщує оголошення** на інтернет-сторінці НБУ про **впровадження КСЗІ**

**Страховики /
брокери**

оновлюють та актуалізують
інформацію в Реєстрі страхових
посередників, зокрема:

- *інформацію про навчання*
- *інформацію з обмеженим доступом*
- *Інформацію полів,
необов'язкових до заповнення*

Реєстрація страхових та перестрахових брокерів

Чи може брокер укласти договір зі страховиком (за умовами якого брокер може здійснювати реалізацію страхових продуктів страховика, а також отримати винагороду за реалізацію)? Чи не буде діяльність брокера на основі укладеного договору зі страховиком трактуватися як порушення виключності діяльності брокера (наприклад, як діяльність страхового агента)?

• Брокер має право укласти договір з клієнтом та/або страховиком, та/або перестраховиком з надання посередницьких послуг у страхуванні та/або перестраховуванні. При цьому такий брокер здійснює діяльність від власного імені та в інтересах клієнта, навіть за умови укладання такого договору зі страховиком.

Який вид договору може укласти брокер зі страховиком (доручення, послуги, інший, чи немає жодних обмежень)?

• Оскільки страховий та/або перестраховий брокер діє від власного імені та в інтересах клієнта, укладання договору у **формі договору доручення не відповідає вимогам законодавства.**

Реєстрація та діяльність агентів_1

Чи вважатиметься правомірним внесення до Реєстру страхових посередників у якості страхового агента юридичної особи, з якою страховик укладе договір про реалізацію страхових продуктів, якщо основним напрямком її фактичної діяльності за цим договором буде «оформлення документів, необхідних для страхової виплати та інша діяльність щодо організації врегулювання страхових випадків», тобто послуги асистанса?

В якому випадку страховик, який здійснює реалізацію страхових продуктів іншого страховика, має бути зареєстрований як страховий агент в Реєстрі страхових посередників?

Чи має страховик після запровадження КСЗІ завантажити документи в Реєстр страхових посередників, на підставі яких він зареєстрував страхового посередника (наприклад, довідка про несудимість особи)?

Чи підлягає публікації на сайті страховика реєстраційний номер у реєстрі страхового посередника та/або код ID-запису страхового посередника у Реєстрі страхових посередників?

• Відповідно до частини четвертої статті 67 Закону про страхування діяльність з оцінки збитків, а також оцінка розміру збитків оцінювачами та суб'єктами оціночної діяльності не вважається діяльністю з реалізації. Відповідно, **особи, що надають послуги асистансу** не потребують авторизації в Реєстрі страхових посередників.

• **Страховик має бути включеним до Реєстру посередників як страховий агент і виконувати всі вимоги встановлені до діяльності страхових агентів**, якщо він **реалізує страхові та/або перестрахові продукти** інших страховиків за класами страхування, не включеними до його ліцензії

• **Страховик, який реалізує страхові та/або перестрахові продукти** інших страховиків за класами страхування, включеними до його ліцензії, **не потребує авторизації в Реєстрі страхових посередників**, він фактично здійснює діяльність як страховий посередник, **але без авторизації**.

• Положенням № 2 **не вимагається завантаження документів до електронного кабінету страховика, тому зберігання таких документів не є обов'язковим**. Протягом 3 місяців впровадження КСЗІ, страховик має внести інформацію з обмеженим доступом в Реєстр страхових посередників/довнести інформацію внесення якої було відтерміновано (інформація про навчання)/внести інформацію, що змінилась з дати внесення запису до Реєстру страхових посередників (за наявності).

• **Таких вимог у Законі про страхування та Положенні № 2 немає.**

Реєстрація та діяльність агентів_2

Чи необхідно переукладати договори зі страховими посередниками, укладеними страховиками до 01.01.2025, після реєстрації таких посередників в Реєстрі страхових посередників?

Чи може страховий посередник співпрацювати з однією страховою компанією як страховий агент, так і субагент?

Що є визначальним для початку співпраці страховика, із страховим посередником – дата укладання договору із таким посередником, чи дата його реєстрації в Реєстрі страхових посередників?

Чи є керівник юридичної особи - страхового посередника автоматично, за посадою, керівником з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів,?

Чи може страховик співпрацювати та внести до КІС НБУ страхового агента, керівник якого не має бездоганної ділової репутації, проте внутрішнім наказом призначений на посаду «керівник з реалізації»?

Чи може підписувати листи про внесення змін в Реєстрі страхових посередників по посереднику - особа якій передоручив це керівник організації по довіреності наприклад? Чи це повинен бути виключно керівник?

- **Не потребується, якщо договір відповідає всім новим вимогам.** Укладені договори страховика зі страховим посередниками, умови яких відповідають вимогам статті 77 Закону, не потребують переукладання.
- **Страховий посередник має право співпрацювати з однією страховою компанією як страховий агент, так і субагент,** при цьому виконувати різні види діяльності за одним договором страхування.
- **Дата реєстрації страхового посередника в Реєстрі страхових посередників.**
- **Керівник страхового агента не є автоматично, за посадою, керівником з реалізації,** адже діяльність посередника у страхового агента не є виключною.
- **Керівник страхового та/або перестрахового брокера, який здійснює виключний вид діяльності, автоматично прирівнюється до керівника з реалізації.**
- **Ні.** Якщо особа або її керівник з реалізації не відповідає вимогам, в т.ч. щодо бездоганної ділової репутації, вона не може бути зареєстрована в Реєстрі страхових посередників.
- **Обмежень щодо права передоручити відповідно до законодавства підписання листів щодо здійснення страховиком реєстраційних дій іншій особі, ніж керівник страховика, Положенням № 2 не встановлено.**

Навчання_1

Чи можна використовувати сертифікат іншого страховика/освітньої установи, і іншому страховику не потрібно проводити первинне навчання для мультиагентів, якщо вони пройшли навчання в іншого страховика/освітньої установи?

Чи означає, що делегування страховиком повноважень страховому агенту щодо навчання його субагентів відповідно до ст.84 Закону про страхування надає повноваження страховому агенту самостійно розробити та затвердити навчальні програми, за якими буде здійснювати підготовку та підвищення кваліфікації субагентів, а також самостійно розробити форму сертифікату, провести навчання субагентів, провести тестування субагентів та видати їм затверджені страховим агентом сертифікати?

Чи планується доопрацювання розділу РСП «Керівники» поле «Тип особи, що провела навчання», оскільки там немає інформації в випадіючому списку про агента?

• Для цілей авторизації/внесення **інформації про первинне навчання** такого страхового посередника, який є **мультиагентом, достатньо навчання у одного страховика, який є реєстратором.**

• **Виключно страховик розробляє та затверджує навчальні програми, за якими здійснюється підготовка та підвищення кваліфікації страхових посередників**, порядок проходження ними тестування, в т.ч. форму документа, що підтверджує необхідний рівень знань особи (сертифікат / свідоцтво / диплом), порядок підтвердження тривалості їх навчання і порядок контролю.

• **Страховий агент у разі передачі йому страховиком повноважень** щодо проведення навчання його субагента **проводить таке навчання на основі затверджених страховиком внутрішніх документів щодо організації навчання страхових посередників та порядку взаємодії і співпраці зі страховими агентами.**

Страховик може передати свої повноваження щодо організації навчання субагента відповідному страховому агенту за умови дотримання таким страховим агентом вимог, передбачених статтею 84 Закону. Отже, доопрацювання розділу РСП «Керівники» поле «Тип особи, що провела навчання» в частині доповнення запису про «агента, що провів навчання» не планується, оскільки в це поле вноситься інформація фактично про особу, що видала сертифікат про навчання. Водночас буде опрацьовано питання щодо уточнення назви такого поля в КІС НБУ за наявності технічної можливості.

Навчання_2

Чи є обов'язковою у 2025 році норма провести страховиком навчання, щодо страхових продуктів страховика, керівників з реалізації страхових посередників до початку співпраці з таким страховим посередником?

- Відповідно до пункту 33 Постанови № 2 передбачено перехідні норми щодо проходження первинного навчання у 2025 році в частині програми для такого навчання. Водночас визначення **первинного навчання** відповідно до Положення № 2 **передбачає проходження такого навчання саме до початку виконання трудових обов'язків з реалізації таких продуктів.**

Чи очікуються зміни до вимог програм навчання? Чи буде розділення програми навчання на загальну (спільну для будь-якої СК, теорія страхування) і продуктову, що специфічна для кожної СК? Чи можна буде агенту пройти «теорію страхування» 1 раз (в одному навчальному закладі чи в одній СК), і тільки продуктові частини проходити у кожній СК? Яким чином повинно бути підтвердження проходження навчання посередником (чіткі вимоги)?

- НБУ готує зміни до Положення №2, в т.ч. щодо програм первинного навчання

Поточний рахунок зі спеціальним режимом використання страхового посередника

Чи можна банку як страховому посереднику відкрити поточний рахунок зі спеціальним режимом використання та за яким балансовим номером?

• **Можливість відкриття поточного рахунку банку законодавством не передбачена.** Відповідно **Банк як страховий посередник не може відкрити поточний рахунок зі спеціальним режимом використання** страхового посередника та не може здійснювати операції за таким поточним рахунком. При цьому **страхувальник може перерахувати страхову премію** за договором страхування **напрямую на поточний рахунок страховика.**

Питання можливості зарахування на поточний рахунок зі спеціальним режимом використання страхових посередників інших коштів, зокрема і тих, що надходять одним платежем разом зі страховою премією (наприклад, оплата вартості туристичного обслуговування)

• **Законом заборонено перераховувати інші кошти на/з окремого поточного рахунку із спеціальним режимом використання страхового посередника, ніж премія / виплата / винагорода як частина премії.**

Чи можуть особи ще до реєстрації в Реєстрі страхових посередників відкрити поточний рахунок зі спеціальним режимом використання?

• Страховий посередник до реєстрації в Реєстрі страхових посередників або перебуваючи в ньому має право **відкрити поточний рахунок зі спеціальним режимом використання.**

Чи може бути накладено арешт або звернено стягнення за зобов'язаннями страхового посередника, на кошти страхового посередника, які були отримані та знаходяться на поточному рахунку зі спеціальним режимом використання страхового посередника?

• **На кошти, що надійшли на поточний рахунок із спеціальним режимом використання** страхового посередника, а саме, страхові / перестрахові премії, страхові/перестрахові виплати та винагорода за реалізацію страховому посереднику як частина страхової / перестрахової премії, **не може бути накладено арешт та звернено стягнення**

Винагорода страхового посередника

На який рахунок (для господарських потреб чи рахунок зі спеціальним режимом використання) має бути зарахована винагорода страхового посередника?

Винагорода страховому посереднику (крім банків):

- **винагорода**, що сплачується **окремим платежем**, перераховується на його рахунок **для господарських потреб**
- **винагорода** як частина страхової / перестрахової премії перераховується на **рахунок зі спеціальним режимом** використання страхового посередника, а в **подальшому** має бути перерахована на його рахунок **для господарських потреб**

Винагорода банку:

- **окремим платежем** банку як страховому посереднику перераховується на **кореспондентський рахунок** такого банку
- **винагорода** як частина страхової / перестрахової премії перераховується **клієнтом** **напрямку** на **рахунок страховика**, а в **подальшому** має бути перерахована на **кореспондентський рахунок банку**

Чи може страховик сплатити винагороду за реалізацію і страховому агенту, і страховому брокеру за одним договором страхування, якщо кожен з них виконує різні види діяльності?

- **Прямої заборони** страховику сплатити винагороду за реалізацію і страховому агенту, і страховому брокеру за одним договором страхування, якщо кожен з них виконує різні види діяльності **Законом не передбачено**.
- Також відповідно до положень статті 70 Закону про страхування якщо брокер отримує винагороду за реалізацію від страховика, він має на вимогу клієнта в договорі страхування зазначити розмір отриманої такої винагороди.

Чи може страховик до 01.04.2025 сплатити винагороду за реалізацію страховому посереднику, який ще не був внесений в Реєстр страхових посередників?

- **Так**. Винагороду посередник отримує на свій рахунок для господарських цілей.

Якщо винагорода надходить у складі страхової премії на рахунок зі спеціальним режимом посередника, то вимоги щодо реєстрації / відкриття окремих поточних рахунків страхового посередника відповідно діють **після реєстрації страхового посередника в Реєстрі страхових посередників**.

Договір страхування відповідальності страхового посередника

Чи можуть працівники і керівники з реалізації страхових продуктів не укласти окремі договори страхування відповідальності при наявності чинного договору страхування відповідальності товариства, який включає відповідальність за помилки і необережність працівників та керівників з реалізації у процесі виконання трудових обов'язків з реалізації страхових продуктів?

- У разі наявності у страхового посередника чинного договору страхування відповідальності страхового посередника, укладання окремих договорів страхування відповідальності таких працівників або керівників не вимагається

Чи може страховик, із яким страховий агент уклав договір, на підставі якого виникають повноваження страхового агента, укласти із таким страховим агентом договір страхування відповідальності страхового посередника перед третіми особами?

- Законодавство України не забороняє страховику укласти договір страхування відповідальності страхового посередника зі страховим агентом, який реалізує його страхові продукти, але водночас страховик має забезпечити врахування страхових інтересів страхувальників, а також запобігти виникненню конфлікту інтересів у страхового посередника

Хто несе відповідальність за відповідність умов договору страхування відповідальності страхових посередників вимогам чинного законодавства – страховик-реєстратор таких посередників, чи страховик, який уклав такий договір із посередником?

- У випадках здійснення контролю за наявністю договору страхування відповідальності страхового посередника як частини вимог до діяльності такого посередника, **відповідальність несе страховик-реєстратор, а страховик, який уклав такий договір страхування відповідальності страхового посередника має дотримуватись вимог до порядку укладання договорів страхування в частині здійснення діяльності зі страхування**

Укладання договорів за участі страхових посередників

Яка інформація про страхового посередника має бути відображена в договорі страхування, якщо до укладання такого договору були долучені різні страхові посередники? Зокрема, чи має бути відображена інформація про субагента, який виконував частину роботи страхового агента?

Чи достатньо в договорі страхування вказувати інформацію про страхового посередника, визначену Законі про страхування та Постановою НБУ № 175, а саме: найменування, інформацію про платіжні реквізити, контактні відомості, місцезнаходження, при тому що договір містить посилання на реєстр посередників, розміщений на сайті страховика, в якому зазначено інформацію про номер та дату укладення договору посередника з надавачем фінансової послуги, на підставі якого такий посередник здійснює свою діяльність та відомості про внесення інформації про посередника до Реєстру?

Чи вважається виконання робіт з супроводження вже укладених договорів страхування (обслуговування договорів страхування, комунікація з клієнтами, забезпечення сплати чергових страхових премій) діяльністю з надання посередницьких послуг? Чи потребує авторизації в Реєстрі страхових посередників така діяльність?

• **Страховик** у разі укладення договору страхування за посередництва кількох страхових посередників (уключаючи субагентів) **зобов'язаний у договорі страхування (у довільній формі, визначеній та погодженій сторонами в такому договорі) зазначити інформацію про всіх страхових посередників**, за посередництвом яких був укладений такий договір страхування.

• У **договорі страхування**, що укладається за участю страхового посередника, **повинні зазначатися відомості про такого страхового посередника**

• Слід також зазначити, що **в разі укладення договорів страхування зі споживачами** страховики (страхові посередники) повинні **дотримуватися вимог окремих** нормативно-правових актів Національного банку, зокрема, вимог Положення 174, Положення 173, Положення 175.

• **Особа, яка від імені страховика співпрацює з клієнтом, зокрема, щодо внесення змін до діючого договору страхування, переданого їй на обслуговування, сплати чергової страхової премії за таким договором, та/або здійснює іншу діяльність від імені страховика, відповідно до Закону є страховим посередником та має бути включена до Реєстру страхових посередників.**

• Важливо: в разі заміни страхового посередника під час дії договору страхування для подальшого супроводження такого договору, **мають бути внесені зміни до договору страхування в частині актуалізації інформації про страхового посередника**

Технічні аспекти роботи Реєстру страхових посередників

Через технічні особливості (недоопрацювання) Реєстру страхових посередників страховики не мають можливості зареєструвати в якості страхового посередника осіб, вже зареєстрованих в ДРФУ (зокрема, страховики / фінансові компанії). Відповідно, чи може страховик з 01.04.2025 співпрацювати з такими особами як страховими посередниками на основі укладених договорів та за умови внесення інформації про них після технічного доопрацювання Реєстру?

- З 01.04.2025 здійснювати діяльність з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів **мають право страхові посередники, які зареєстровані в Реєстрі страхових посередників. Незареєстровані в Реєстрі особи не мають права надавати посередницькі послуги.**

Чи може страховий агент, зареєстрований в Реєстрі страхових посередників одним страховиком, з 01.04.2025 надавати посередницькі послуги від імені інших страховиків, якщо через тимчасові технічні недоопрацювання Реєстру інформація про такого агента не була доведена як про мультиагента?

- Так, з 01.04.2025 зареєстрований страховий посередник може надавати посередницькі послуги і від імені інших страховиків на основі укладених з ними договорів, при цьому інформація по іншим страховикам та їх продуктам може бути оновлена (довнесена) після технічного оновлення програмного забезпечення Реєстру страхових посередників.

НБУ

не складає документа, в якому зафіксовано порушення, та **не застосовує до страховика, страхового та/або перестрахового брокера заходів впливу** за порушення вимог щодо строків реєстрації в Реєстрі страхових посередників у разі настання технічного збою або інших невідворотних обставин, пов'язаних з функціонуванням Реєстру страхових посередників

Надання переддоговірної інформації страховим посередником

Чи буде належним виконанням вимог ст. 86-88 Закону України «Про страхування» наступне:

1. При укладенні з одним і тим самим клієнтом кількох договорів страхування за одним і тим самим страховим продуктом в межах одного робочого дня за участі одного і того самого страхового посередника (або без участі посередника) з таким Клієнтом підписується договір, згідно якого Страховик до укладення договорів страхування згідно переліку надає Клієнту інформацію про страховий продукт, Страховика та страхового посередника, а Клієнт підтверджує що до укладення договорів згідно переліку отримав таку інформацію.

2. У випадку з державним підприємством коли договір укладається за результатом публічного та відкритого тендеру і усі документи такого тендеру, включаючи документи пропозиції учасників публікуються у електронній системі публічних закупівель Prozorro (<https://prozorro.gov.ua/>) та доступні до перегляду будь-якому користувачу

Чи є можливість у компанії на сайті у Переліку посередників зазначати поряд з номером з Реєстру посередників також посилання на інформацію про цього страхового посередника у Реєстрі посередників, зважаючи на те, що частина інформації, яка розміщена на сайті страховика про страхового посередника у Переліку тотожна інформації про страхового посередника, яка міститься у Реєстрі?

• Законодавством України **не встановлено** окремих вимог щодо форми та/або способу надання одному і тому самому клієнту переддоговірної інформації, **уключаючи відсутність заборони щодо її надання у формі “інформаційного листа”** (документа та/або повідомлення засобами електронної пошти тощо), який відповідатиме усім вимогам законодавства України щодо надання клієнту переддоговірної інформації

• Розміщення переддоговірної інформації в електронній системі публічних закупівель Prozorro (<https://prozorro.gov.ua/>) з метою участі в тендері **можливе в разі домовленості з клієнтом про надання переддоговірної інформації в такий спосіб.**

• В разі розміщення страховиком на своєму сайті переліку працівників з реалізації страхового посередника такий перелік може містити **гіперпосилання на Реєстр страхових посередників**, де наявна інформація про відповідного страхового посередника та його керівників з реалізації

Здійснення посередницької діяльності без реєстрації

Чи має банк право здійснювати діяльність щодо надання консультаційних та інформаційних послуг щодо страхування, яка полягає лише в консультуванні клієнтів та наданні клієнтам виключно інформації про страхові продукти, страхового посередника, страховика, якщо банк не вживає будь-яких заходів для укладання договору страхування?

Чи вважається така діяльність наданням посередницьких послуг на ринку страхування і відповідно її здійснення виконанням банком функцій страхового посередника?

Чи розповсюджується дія пункту 3 частини другої статті 2 Закону про страхування на суб'єкта (у т.ч. туроператора), який реалізує страхування у складі туристичної послуги відповідно до Закону про туризм?

- Надання **Банком виключно інформації** про страхові або перестрахові продукти, страхового посередника, страховика або перестраховика без вживання будь-яких заходів щодо подальшого укладання договору страхування з урахуванням вимог статті 67 Закону про страхування **не вважається діяльністю з реалізації страхових та перестрахових продуктів.**

- Якщо **туроператор одночасно виконує всі умови, визначені у пункті 3 частини другої статті 2** Закону про страхування, на нього не поширюються вимоги розділу XII Закону про страхування та Положення № 2, відповідно, **така особа не є страховим посередником, та не потребує авторизації в Реєстрі страхових посередників**

- Важливо: така особа **не має права отримувати страхові премії** за укладеними за її участю договорами страхування, адже страхова премія сплачується страховику або страховому посереднику, який має право відповідно до Закону про страхування та договору зі страховиком отримувати страхові премії від клієнтів з подальшим їх перерахуванням страховику.

Дякуємо за увагу!

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)